

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

مهارت های معلمی

ویژه:

(دانشجو معلمان، آموزگاران، داوطلبان آزمون استخدام آموزش و پرورش)

مولفان :

فرهاد حاجوی گنجینه کتاب

آرش نژاد تیموری

ربابه سعادت‌ی درام

پیمان نایب پور

عنوان و نام پدیدآور	مهارت‌های معلمی ویژه دانشجوی معلمان / آموزگاران / مولفان فرهاد حاجوی گنجینه‌کتاب ... (و دیگران)
مشخصات نشر	تبریز: انتشارات پژوهش‌های دانشگاه، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	۱۶۰ ص.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۸۵۵۵-۰۹-۴
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	مولفان فرهاد حاجوی گنجینه‌کتاب ، آرش نژاد تیموری ، ربابه سعادت‌فرام ، پیمان نایب‌پور.
موضوع	معلمان — اثر بخشی
موضوع	Teacher effectiveness
موضوع	کلاسداری
موضوع	Classroom management
موضوع	تدریس اثربخش
موضوع	Effective teaching
موضوع	معلمان — روابط با شاگردان
موضوع	Teacher-student relationships
شناسه افزوده	حاجوی فرهاد - ۱۳۷۰ -
رده بندی کنگره	۱۳۵ / ۳۵ / ۱۰۲۵
رده بندی دیویی	۷۱/۱۰۲
شماره کتابشناسی ملی	۴۲۲۰۰۹۳

عنوان : مهارت های معلمی	مؤلف : فرهاد حاجوی گنجینه کتاب - آرش نژاد تیموری - ربابه سعادت‌فرام - پیمان نایب
شابک : ۹۷۸-۶۰۰-۸۵۵۵-۰۹-۴	قیمت : ۱۴۰۰۰۰ ریال
صفحه آرابی : محمد محمدخانی	نوبت : اول ۱۳۹۵
چاپ و صحافی : مدیران	سما : ۵۰۰ جلد
	طراح روی جلد : جابر بابایی
	قطع : وزیری

انتشارات پژوهش‌های دانشگاه

انتشارات پژوهش‌های دانشگاه
روز کتاب و هفته مهرت جایی دانشگاه ها

مرکز تخصصی چاپ نشر کتب دانشگاه ویژه اساتید و اعضای هیات علم دانشگاه‌ها

آدرس دفتر مرکزی : آذربایجان شرقی ، تبریز ، آبرسان ، مجتمع تجاری بلور ، روبروی کلاتری ، داخل حیاط (ضلع شرقی) ، پلاک ۳۹

آدرس دفتر ارومیه : آذربایجان غربی ، ارومیه ، خیابان دیانت ، نبش خیابان دیانت و حکمت ، پلاک ۱۰۳ / ۰۹۱۴۹۴۶۱۱۴۰

آدرس دفتر اهر : آذربایجان شرقی ، اهر ، میدان معلم ، روبروی اداره دارایی / ۰۹۳۰۸۱۴۸۴۸۶

آدرس دفتر بناب : آذربایجان شرقی ، بناب ، خیابان امام ، روبروی حلال احمر ، جنب فروشگاه بسیجیان / ۰۹۳۵۸۸۳۷۵۹۹

آدرس دفتر بخش : تهران ، خیابان انقلاب ، روبروی دانشگاه تهران ، پاساژ فروزنده ، پلاک ۳۱۷

تلفن های تماس بخش مدیریت : دکتر قربانی « ۰۹۱۴۶۱۴۳۳۴۶ / ۰۴۱۳۳۴۶۲۱۱۶ » بخش امور فنی : مهندس جهانگیری « ۰۹۱۴۵۰۱۹۸۵۰ / ۰۴۱۳۳۲۵۰۲۴۸ »

www.Unpb.org / Info@unpb.org www.Pajoohesh-daneshgah.ir / Info@pajoohesh-daneshgah.ir

طبق قانون حمایت از حقوق ناشران و مولفان هر شخص حقیقی و حقوقی که تمام یا قسمتی از این اثر را بدون اجازه ناشر و مولف ، نشر یا عرضه یا تکثیر

یا تجدید چاپ نماید مورد پیگیری جدی قانونی خواهد گرفت و مطابق با جرایم قوانین اسلامی برخورد خواهد شد .

فهرست

۹ پیشگفتار

فصل اول

۱۱ معلم و دیدگاهها

۱۲ مقدمه :

۱۲ معنی و مفهوم معلم :

۱۳ ارزش و مقام معلم

۱۴ سخنان بزرگان درباره معلم

۱۵ نگاه برتر اسلام به معلم :

۱۶ شغل معلمی

۱۶ معلم شایسته، معلمی است ؟

۱۸ جایگاه معلم در نظام آموزشی الهی :

۱۹ عوامل مؤثر در کارآیی معلم

۲۰ معلم در دیدگاه از علمای تعلیم و تربیت جهان

۲۰ معلم خوب از دیدگاه کومیز

۲۱ ویژگی های معلم خوب از نظر جان دیویی

۲۱ ویژگی های یک معلم از دیدگاه ژان پیاژه :

۲۱ در بیان جایگاه و پایگاه معلم افلاطون گوید:

- ۲۲..... جایگاه معلم از دیدگاه بعضی از علمای تعلیم و تربیت مسلمان :
- ۲۴..... ویژگی های یک معلم از دیدگاه پرفسور حسینی
- ۲۵..... خصوصیات یک معلم خوب در نظر سنجی سازمان یونسکو

فصل دوم

- ۳۱..... ویژگی ها و مهارت های لازم برای معلم شدن
- ۳۲..... مقدمه
- ۳۲..... ویژگی های - سمائی و روانی :
- ۳۴..... ویژگی های علمی :
- ۳۷..... ویژگی های فنی و حرفه ای
- ۴۲..... ویژگی های ارتباطی

فصل سوم

- ۴۳..... وظایف معلمان
- ۴۴..... وظایف معلمان :
- ۴۵..... معلم خوب ، ماهر و موفق ما معلمی است که :
- ۵۲..... ۱۲۰ نکته طلایی معلمان موفق و خلاق

فصل چهارم

- ۶۵..... ظرافت های معلم
- ۶۶..... مهارت های معلم در اولین جلسه ی تدریس
- ۶۷..... مهارت های معلم : در بدو ورود به کلاس
- ۶۸..... مهارت های معلم : پس از ورود به کلاس (کارهای مقدماتی)
- ۶۹..... مهارت های معلم : پس از کارهای مقدماتی
- ۷۲..... مهارت های معلم : در فعالیت های تکمیلی
- ۷۳..... مهارت های معلم : در ارتباط کلامی

- ۷۵..... مهارت های معلم در ارتباط غیر کلامی
- ۷۶..... مهارت های معلم در ارتباط با تابلو
- ۷۸..... مهارت های معلم : در توضیح دادن
- ۷۸..... مهارت های معلم : در پرسش از فراگیران
- ۷۹..... مهارت های معلم : در برابر پرسش هایی که معلم پاسخ آن را نمی داند!
- ۸۰..... مهارت های معلم در تشویق فراگیران

فصل پنجم

- ۸۳..... تدریس
- ۸۴..... تعریف تدریس
- ۸۵..... عوامل موثر در تدریس
- ۸۶..... معلمان شاگردنگر
- ۸۶..... معلمان درس نگر
- ۸۸..... ویژگی های ارتباطی معلم خوب در تدریس
- ۸۹..... ویژگیهای معلمان رشد یافته در فن تدریس
- ۹۲..... فنون و مهارت های تدریس
- ۹۹..... روشهای تدریس
- ۱۰۴..... نکته مهم در تدریس موفق معلمان و مربیان مدارس
- ۱۰۴..... توصیه هایی برای داشتن یک تدریس موفق و رضایت بخش

فصل ششم

- ۱۰۹..... راهبرد ها و تکنیکهای انضباطی و مدیریتی کلاس درس
- ۱۱۰..... مقدمه
- ۱۱۰..... تعریف و مفهوم انضباط
- ۱۱۱..... تعریف لغوی انضباط

۱۱۱	انواع انضباط
۱۱۳	عوامل موثر بر بروز بی انضباطی
۱۱۴	راهبردها و تکنیکهای ایجاد و بهبود انضباط
۱۲۲	وقتی مسائل انضباطی پدیدار می شود :

فصل هفتم

۱۲۵	راهبرد ها و تکنیکهای مدیریتی کلاس درس
۱۲۶	مقدمه
۱۲۶	مدیریت کلاس درس در برقراری انضباط
۱۲۷	مدیریت کلاس درس و تدریس
۱۲۷	هدف اصلی مدیریت :
۱۲۸	موانع و مشکلات مدیریت کلاس :
۱۲۹	دانش آموزان مسئله دار و مدیریت کلاس
۱۳۰	قواعد و فنون و تکنیکهای مدیریت کارآمد
۱۳۱	راهبردهایی جهت مدیریت مؤثر کلاس
۱۳۲	اهداف عمده ی مدیریت کلاس درس
۱۳۳	قواعد و فنون مدیریت کلاس درس :
۱۳۴	ارزیابی و تطبیق مداخلات
۱۳۴	پیشنهادهایی برای مدیریت مؤثر کلاس درس :
۱۳۵	قوانین و فنون لازم در کلاس داری
۱۳۶	الف- قبل از ورود به کلاس
۱۳۸	اولین روز کلاس
۱۴۰	عمل به وعده ها :
۱۴۱	وضع قوانین در کلاس :

نکته های کاربردی مدیریت و اداره کلاس مطلوب برای معلمان تازه کار ۱۴۶

فصل هشتم

تکلیف منزل (شب) ۱۴۹

تکلیف شب یا تکلیف منزل ۱۵۰

تعریف تکلیف منزل : ۱۵۰

تعریف تکلیف منزل از دیدگاه هریس کوپر : ۱۵۰

آیا مشق شب م ر است ؟ ۱۵۱

اثرات مثبت مشق شب ۱۵۱

اثرات منفی مشق شب ۱۵۲

استفاده موثر از مشق شب ۱۵۲

اهداف تکالیف شب ۱۵۲

اهمیت تکالیف منزل در تمرین دانش آموزان : ۱۵۳

انواع تکلیف منزل : ۱۵۴

مزایای تکلیف شب : ۱۵۵

معایب تکلیف منزل در صورتی که با توان دانش آموز تناسب نداشته باشد ۱۵۶

بایدها و نبایدها در تکلیف منزل : ۱۵۶

منابع فارسی : ۱۵۹

منابع انگلیسی : ۱۶۲

پیشگفتار

قرن بیست یکم قرن دانایی است به جای اینکه خاموش بیندشید برخیزید و شمعی را شعله ور بکنید (گاردیل)
سپاس فراوان خداوند بزرگ بنده نواز را که آفریننده جهان است و آموزنده بیان و بخشنده نعمتهای بیکران
درود بسیار بر بهترین بندگان حضرت محمد (ص) و اولاد کبار اولیاء و یارانش که مشعلهای فروزان راه زندگی و
اسوه های راه بندگی .

بی شک برای وصول به هر مقصد راه و روشی معین است که بر اثر تجربه های فراوان بدست می آید و از
گذشتگان به آیندگان می رسد . تعلیم و تربیت نیز روشهایی دارد بس دقیق و حساس . هر درس را نیز راه و
روشی جداگانه و دایره خاصه .

معلمی عشق است . علی هنر آموختن و یاد دادن است بزرگترین هنر معلم این است که حس کنجکاوی دانش
آموز را برانگیزد آموختن دانش و مهارت های زندگی به فرزندان این کشور یکی از هنر های معلمی می باشد
معلم سازنده نسل های آینده هر کشوری می باشد این شغل یکی از مهم ترین و ارزشمند ترین مشاغل در دنیا
به حساب می آید . معلم باید زمان زیادی از وقت خود را با بچه ها گذارنده ، اشتیاق زیادی به آموزش داشته و از
مهارت های ارتباطی خوبی برخوردار باشد او باید صبور و خوش اخلاق بوده و روابط خوب و نزدیکی با بچه ها و
والدین آنها برقرار کند

شغل معلمی یکی از سخت ترین کارها می باشد . علم با دانش آموزان مختلف که هر کدام فرهنگ ، رفتار ،
استعداد و توان یادگیری متفاوتی دارند ، سر کار داشت و استرس های زیادی را باید تحمل کند او همزمان
کارهای زیادی را باید انجام دهد ، تدریس ، کنترل و حفظ آرامش دانش آموزان ، مشاوره ، ایجاد ارتباط نزدیک
و دوستانه با دانش آموزان به خصوص دانش آموزان کم انگیزه و ... و کما . معلمی فقط یک شغل نیست زیرا با روح
، فکر و ذهن انسان ها در ارتباط است . معلم باید مسایل و مشاغل ، خانواده ، عاطفی و ... خود را کاملاً
کنار گذاشته و با ظاهر و روحیه ای مناسب وارد کلاس درس شود ، او نباید اجازه دهد این موارد ، ذره ای روی
کیفیت کار او در کلاس تاثیر منفی بگذارد .

در این کتاب معلمان با ویژگی ها و فنون و مهارت های معلمی ، وظایف معلمی و توصیه های لازم برای تدریس
اثر بخش و همچنین با راهبرد ها و تکنیکهای انضباطی و مدیریتی در کلاس درس ، تحلیل شده و اثرات مثبت و
منفی تکلیف شب آشنا می شوند که مطالب فوق برای معلم شدن مخصوصاً برای دانشجو معلمان خدمات
شایانی در جهت آشنایی با معلمی و معلم شدن را یاد می دهد ،

این کتاب را به همه دانشجو معلمان و آموزگاران و اساتید تقدیم می کنم که قلبشان به آموزش و پرورش این
کشور می تپد .

فرهاد حاجوی گنجینه کتاب

خرداد ماه ۱۳۹۵